
INFORMACJE O KSIĄŻCE OCENA PROJEKTÓW EUROPEJSKICH 2007-2013 AUTORSTWA TADEUSZA A. GRZESZCZYKA

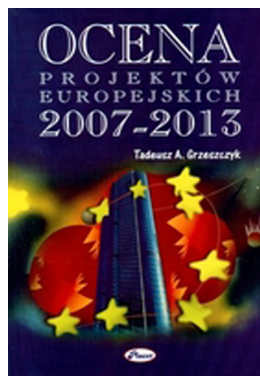
Czesław Marcinkowski

Aktualnie projekty dofinansowywane z funduszy Unii Europejskiej bardzo interesują samorzady różnych szczebli oraz wiele innych podmiotów (projektodawców, decydentów, wykonawców, beneficjentów itd.). Możliwość pozyskania środków unijnych na konkretne inwestycje i ich precyzyjne rozliczenie, w oparciu o zasady audytu według standardów UE, to często główny problem „władzy” chcącej wykazać się przed wyborcami.

Najnowszą książką, mającą niezwykle użyteczny charakter i poświęconą właśnie projektom europejskim, jest pozycja Tadeusza A. Grzeszczyka pt. *Ocena projektów europejskich 2007-2013*. Autor, wieloletni obserwator i znawca zjawisk w sferze integracji europejskiej oraz projektów dofinansowywanych z Unii Europejskiej, wprowadza nas w złożony świat absorpcji unijnych środków finansowych.

Treść merytoryczna tej publikacji zawarta jest w czterech rozdziałach, obejmujących bardzo szerokie spektrum specjalistycznej wiedzy o metodyce oceny projektów europejskich (PCM – *Project Cycle Management*).

Rozdział pierwszy prezentuje zasady *finansowania projektów europejskich* i jest wprowadzeniem w problematykę – wyjaśnia podstawowe pojęcia: projekt europejski i ocena. Jednocześnie przedstawia system finansowy Unii Europejskiej i szeroko omawia fundusze UE w perspektywie lat 2007-2013. Wynika z niego, że zasady przeprowadzania ewaluacji są różne dla różnych projektów oraz że konkretne uregulowania są zapisane w dokumentach programowych poszczególnych projektów. Nie zmienia to faktu, że istnieją pewne podstawowe zasady i kryteria oceny w aspekcie cyklu projektowego.

Treścią drugiego rozdziału jest *ocena w procesie zarządzania cyklem projektu*. Rozdział szeroko omawia różnorodne aspekty problematyki oceny: metodologię, typologię projektów, zasady i kryteria ewaluacji. Jednocześnie przedstawia klasyczny proces oceny (audytu) projektów, czyli tzw. cykl życia projektu europejskiego. Przedstawione w rozdziale wzorce metodyczne bazują na wytycznych Komisji Europejskiej w dziedzinie narzędzi do planowania i zarządzania projektami.

Istotę tego rozdziału podkreśla omówienie metody oceny projektów przy pomocy metody SWOT (*Strength, Weakness, Opportunity, Treat* – silne strony, słabe strony, szansa, zagrożenie) oraz prezentacja procesu oceny wniosków aplikacyjnych w Polsce.

Trzeci rozdział omawia *ważniejsze metody ewaluacji w procesie oceny projektów europejskich*. Jego treść stanowi zatem opisanie metod struktury procesu oceny (np. analiza SWOT, matryca logiczna (LFA – *Logical Framework Matrix*), meta plan, mapa oddziaływania), metod gromadzenia danych (np. próba badawcza, gromadzenie danych sondażowych, wywiad, badania ankietowe) i metod analizy danych (system informacji geograficznej, analizy przesunięć, grupy porównawcze, analiza regresji). Istotną rzeczą w rozdziale są zaprezentowane metody wspomagające sformułowanie wyniku oceny w postaci: panelu ekspertów, analizy porównawczej, wielokryterialnej, kosztów i korzyści oraz kosztów i efektywności.

Treści tego rozdziału stanowią faktyczną metodykę oceny projektów europejskich i przedstawione są zgodnie z kolejnością wynikającą z procesu oceny projektów europejskich.

Ostatni rozdział wyjaśnia istotę oraz problematykę *matrycy logicznej w procesie planowania, realizacji i oceny projektów europejskich*, co jest konsekwencją układu merytorycznego publikacji. Prezentuje on jedno z ważniejszych narzędzi wspomagających zarządzanie cyklem projektu i jego oceny, czyli podejście metodyczne, bazujące na matrycy logicznej. Wielu praktyków doceniło już użyteczność tego podejścia. Umiejętności powiązania związku oceny z identyfikacją i formułowaniem projektu warunkują pozytywne zakończenie oceny wstępnej projektu.

Zwieńczeniem dzieła są dwa przykłady formułowania i oceny projektów, z wykorzystaniem matrycy logicznej, w oparciu o uporządkowanie gospodarki ściekowej oraz organizowanie systemu szkoleń.

Reasumując, uważam, że jest to dobry i przystępnie napisany „podręcznik”, wzbogacający naszą wiedzę o niezwykle interesujący element dochodzenia do standardów unijnych przy wykorzystaniu środków unijnych. Przyswojenie szerokiej wiedzy ułatwiają liczne rysunki, schematy, wykresy i tabele. Na podkreślenie zasługuje bogata bibliografia, licząca 119 pozycji, w tym 94 drukowane i 25 internetowych. Wiele z przytoczonych w bibliografii publikacji stanowi dokumenty Unii Europejskiej lub odnosi się bezpośrednio do aktów prawnych albo pochodzi z wydawnictw „bazowych”.

Publikacja może i powinna być w podręcznej biblioteczce nie tylko studentów, np. kierunków europeistyki i zarządzania, ale również osób uczestniczących w procesie planowania i realizacji inwestycji dofinansowywanych z funduszy europejskich.

Czesław Marcinkowski, płk (r) doktor n. wojskowych (AON - 2002). Adiunkt w Zakładzie Europeistyki Instytutu Nauk Humanistycznych Akademii Obrony Narodowej (2004-2008). Zastępca dyrektora Instytutu Nauk Humanistycznych Wydziału Bezpieczeństwa Narodowego AON (od 09.2008). Uczestnik Misji KBWE w Gruzji oraz SFOR. Obserwator wyborów na Bałkanach (BiH, Kosovo). Były inspektor Traktatu CFE i Porozumienia z Dayton. Autor wielu artykułów, opracowań i książek z zakresu bezpieczeństwa państwa, międzynarodowego i operacji pokojowych